

Przepis karny zawarty w art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy prawo budowlane wskazuje, że każdy kto udaremnia określone ustawoczynności właściwych organów podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Czynności właściwych organów w rozumieniu tego przepisu to przewidziane w niej czynności, między innymi, Głównego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego i podległych mu inspektoratów funkcjonujących na szczeblu wojewódzkim i powiatowym. Są one ściśle związane z ich zadaniami i kompetencjami.

W myśl art. 81 ust. 1i 4Prawa budowlanego do zadańorganów nadzoru budowlanego należy kontrola przestrzegania i stosowania przepisów prawa budowlanego na każdym etapie procesu budowlanego, a także warunków bezpieczeństwa ludzi i mienia przy utrzymywaniu obiektów budowlanych. Zakres kontroli obejmuje także sprawdzanie zgodności wykonanych robót budowlanych z warunkami określonymi w decyzji o pozwoleniu na budowę sprawdzenie wykonania obowiązków wynikających z decyzji i postanowieńwydanych na podstawie przepisów Prawa budowlanego. Dla zapewnienia realizacji tych zadań, na podstawie art. 81c w zw. z art. 65 powołanej ustawy, organy nadzoru mogążądaćod właściciela obiektu budowlanego udostępnienia dokumentów związanych z utrzymaniem i użytkowaniem obiektu, przy czym zgodnie z art. 81a ust. 1 pkt 1, służy im prawo wstępu do obiektu budowlanego. Wymaga podkreślenia, że uprawnienia organów nadzoru wynikająwprost z ustawy - Prawo budowlane, co oznacza, że nie jest konieczne uprzednie wydanie decyzji zobowiązujących właściciela obiektu do udostępnienia możliwości wejścia do obiektów budowlanych i do okazania wymaganych dokumentów. Niezbędne jest tylko, dla zachowania warunku określonego w art. 81a ust. 2 ustawy, uprzednie zawiadomienie właściciela obiektu o terminie dokonania czynności kontrolnych.

Te właśnie uprawnienia organów nadzoru budowlanego, a ściśle, możliwościich swobodnego wykonywania, sąprzedmiotem ochrony typem przestępstwa określonego w art. 91 ust. 1 pkt 1Prawa budowlanego. Udaremnianie czynności organów władzy budowlanej jest penalizowane jako przestępstwo powszechne. Może je popełnićnie tylko właściciel obiektu budowlanego ale każda osoba inna osoba, która swoim zachowaniem, także przez zaniechanie, uniemożliwia ich wykonanie (Prawo budowlane. Komentarz pod red. A. Glinieckiego, Warszawa 2014, s. 927). Udaremnianie czynności realizuje odnośne znamięprzestępstwa z art. 91 ust. 1Prawa budowlanego jużwtedy, gdy uprawniony organ administracji bądźnadzoru budowlanego przystępuje do ich wykonywania, a nie dopiero wtedy, gdy wszczęto egzekucjęadministracyjnązmierzającądo wymuszenia od osoby zobowiązanej wykonanie ustawowego obowiązku. Gdyby warunkiem odpowiedzialności karnej z tego przepisu było uprzednie zastosowanie środków egzekucji administracyjnej wobec osoby zobowiązanej, to musiałby on znaleźćsięw treści przepisu, jak to ma miejsce w opisie znamion wykroczenia z art. 92 ust. 2 Prawo budowlane, czy teżnp. wykroczenia z art. 115 §2Kodeksu wykroczeń.

Podsumowując należy stwierdzić, że przepis art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy -Prawo budowlane chroni swobodę skutecznośćych czynności właściwych organów administracji architektoniczno-budowlanej i organów nadzoru budowlanego, do których sąone uprawnione na podstawie przepisów tej ustawy. Penalizowane jest udaremnianie czynności, niezależnie od tego, czy właściwy dla egzekucji administracyjnej organ, w tym wypadku wojewoda, wszcząłna podstawie tytułu wykonawczego egzekucjęw celu przymuszenia podmiotu zobowiązanego do wykonania ciężącego na nim obowiązku.

*Źródło: Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2015 r. V KK 232/15*